

Betreft : Ontwikkelingen rondom NRC artikel
Aan : Leden van de Commissie Algemeen bestuur en middelen
T.b.v. : Commissie van 2 december 2021
Van : N. Meijer
Behandelaar : Tijmen Bredenoord
E-mail/telefoonnummer : t.bredenoord@huizen.nl / 035-5281428
Datum : 22 oktober 2021
Status : Actueel

Geachte leden van de commissie ABM,

Op 15 oktober 2021 is in het NRC een artikel verschenen met de titel 'Undercover onderzoek naar de moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties'. Naar aanleiding hiervan is er veel berichtgeving in de media verschenen over dit onderwerp. In het artikel wordt gesuggereerd dat ook de gemeenten Huizen, Gooise Meren en Hilversum niet transparant en zelfs onrechtmatig zouden handelen. Dat betreurt ik ten zeerste en ik herken mij niet in het beeld dat in het artikel wordt geschetst. Met deze brief wil ik u informeren en vragen of onduidelijkheden, die de berichtgeving mogelijk oproept, wegnemen.

Allereerst wil ik benadrukken hoezeer ik het betreurt dat er (grote) onrust is bij onze islamitische gemeenschap. De gemeente investeert al lange tijd in de goede relatie met de moskeebesturen in Huizen en we blijven dat doen. Ook betreurt ik dat medewerkers van NTA na de publicaties in het NRC worden bedreigd. Verontwaardiging of boosheid mag nooit leiden tot bedreiging.

De gemeente Huizen heeft geen onderzoeken uitgevoerd waarbij sprake was van infiltratie. Wij hebben transparant en open met moskeebesturen, maatschappelijke organisaties en politie samengewerkt om radicalisering vóór te zijn, met alle waardering voor de houding en inzet van de moskeeën. Dit doen we al sinds we in onze regio werden geconfronteerd met jonge mensen die naar Syrië uitreisden.

Net als in de rest van Nederland vinden wij radicalisering in onze gemeenschap zorgelijk en gevaarlijk voor de samenleving. Voor de betrokken ouders en familie is radicalisering schrijnend en verdrietig. Toen wij met radicalisering en uitreizigers werden geconfronteerd, was er gebrek aan expertise, deskundigheid en een goede informatiepositie. Er moest beleid worden ontwikkeld en de preventieve aanpak radicalisering en problematisch gedrag moest nog helemaal worden uitgevonden en opgetuigd, net als in de rest van Nederland.

Kenmerkend voor de wijze waarop wij sindsdien werken en ons beleid ontwikkelen, is dat we dit doen met open vizier, transparant, binnen de kaders van de wet samen met maatschappelijke partners als moskeebesturen, maatschappelijk organisatie en politie. We hebben ingezet op het ontwikkelen van een netwerk waarin we gezamenlijk jongeren uit onze regio behoeden voor het radicaliseren en eventuele gevaren en dreigingen voor onze samenleving op tijd kunnen zien en zo nodig kunnen ingrijpen. Preventief als het kan en repressief (via justitie) als het moet. We hebben voortdurend contact en samenwerking met onze bondgenoten, op een open manier, met respect voor de democratische beginselen zoals scheiding van kerk en staat; ook na de publicaties van afgelopen weekend.

Rol van de gemeente bij de aanpak van radicalisering en polarisatie

In 2014 kwam het actieprogramma Integrale aanpak Jihadisme van de Rijksoverheid tot stand. Onderdeel van dat actieprogramma was een lokale aanpak; vooral gericht op het voorkomen van radicalisering en problematisch gedrag. De VNG heeft een factsheet gemaakt over de rol van gemeenten in de aanpak van radicalisering (2015). Gemeenten werd geadviseerd eerst een scan van de lokale situatie te maken. In 2017 is vervolgens ook de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in werking getreden die onder andere regelt dat informatie over personen gedeeld mag worden in lokaal casuoverleg.

De burgemeester is als bestuursorgaan verantwoordelijk voor (het handhaven van) de openbare orde en veiligheid. Dat is vastgelegd in artikel 172 van de Gemeentewet. Hij is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij de vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde (artikel 172 lid 3 Gemeentewet).

Aanleiding voor het onderzoek

Er wordt gewerkt aan een duurzame samenwerking met allerlei partners die een rol spelen bij het tegengaan van radicalisering en polarisatie. Desalniettemin gold ondertussen dat er in de regio Gooi en Vechtstreek in de loop der tijd steeds meer zorgen ontstonden over de invloed van het salafisme. Dit werd bevestigd door het landelijke Dreigingsbeeld Terrorismen Nederland van de NCTV. Er was behoefte aan een objectief beeld.

Om zicht te krijgen op wat er speelde is in 2018 aan NTA de opdracht gegeven een lokale krachtenveldanalyse te doen en de lokale situatie in beeld te brengen. Deze opdracht is destijds uitbesteed, omdat expertise daarvoor niet in huis aanwezig was. Op advies van NCTV is gekozen voor NTA. Afsproken is dat hun werkzaamheden binnen de kaders van de destijds geldende privacywetgeving zouden plaats vinden. De opdracht is verstrekt binnen de wettelijke verantwoordelijkheid van de burgemeester voor de openbare orde en veiligheid (burgemeestersbevoegdheid) en op basis van aanbevelingen die uit de genoemde landelijke programma's voortkwamen.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek was een onafhankelijk en betrouwbaar beeld van het lokale speelveld te creëren. Er is bewust een externe partij met kennis en kunde gevraagd daarin te voorzien.

Wat staat er in het rapport?

In het rapport van NTA staat het krachtenveld binnen de islamitische infrastructuur in Gooi en Vechtstreek centraal. Hierbij is gekeken naar islamitische organisaties die actief zijn in de stad, zowel formeel als informeel. Het is een momentopname van de in 2018 aanwezige relevante netwerken. Vervolgens is er ingezoomd op de salafistische invloeden in Gooi en Vechtstreek. Hierbij worden zowel de lokale, regionale en landelijke omgeving geanalyseerd. Een dergelijke analyse heeft een gemiddelde houdbaarheid van 1 à 2 jaar.

Waarom is het rapport van NTA geclassificeerd als vertrouwelijk?

De krachtenveldanalyse is eigendom van NTA. Om te voorkomen dat er als gevolg van openbaarmaking van het rapport personen, organisaties of de rechtsstaat in gevaar zouden komen is het rapport door NTA als geheim geclassificeerd en zijn de resultaten zo beperkt mogelijk gedeeld. Er staat informatie in die de veiligheid van de staat zou kunnen schaden.

Daarnaast geldt dat er in de analyse personen zijn genoemd, informatie herleidbaar is naar personen en in het kader van bronbescherming informatie niet gedeeld kon worden.

Opdrachtgeverschap

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de burgemeester van de gemeente Huizen (regiehouder namens de regio op dit onderwerp) na akkoord van de burgemeesters van Hilversum en Gooise Meren. Het onderzoek is bekostigd uit de versterkingsgelden van het Rijk (NCTV).

Waarvoor zijn de uitkomsten van de krachtenveldanalyse gebruikt?

De uitkomsten van de analyse hebben bijgedragen aan versterking van onze informatiepositie, doordat wij meer zicht op lokale netwerken en dynamiek hebben gekregen. Het onderwerp radicalisering is ondertussen onderdeel van ons Integraal Veiligheidsplan (IVP). Huizen is samen met de regiogemeenten hier mee aan het werk gegaan, middels het drie sporen beleid voor de brede aanpak van problematisch gedrag. De resultaten van de krachtenveldanalyse worden hierbij inmiddels niet meer gebruikt gelet op de beperkte houdbaarheid van het onderzoek.

Vervolgstappen

Het herstellen van de relatie en het vertrouwen met de betrokken moskeebesturen heeft onze grootste prioriteit. Donderdag 21 oktober vond een gesprek plaats met de besturen van de in Huizen gevestigde moskeeën Selimiye en An-Nasr. Daar heb ik nogmaals duidelijk gemaakt dat er geen sprake is geweest van undercover-bezoeken en waarvoor we ook geen opdracht hebben gegeven of zullen geven. Wij infiltreren niet en spioneren niet. De berichtgeving daarover is onjuist en dreigde het zorgvuldig opgebouwde vertrouwen te beschadigen. Tijdens een open, constructief en kritisch gesprek is gebleken dat vanuit alle partijen veel waarde wordt gehecht aan een open relatie waarin vertrouwen centraal staat. De moskeebesturen hechten daar ook aan. Zij geven aan naar de toekomst te willen blijven kijken en voldoende vertrouwen te hebben om samen de reeds ingeslagen weg te vervolgen. De moskeebesturen hebben laten zien de moed te hebben om kritisch het gesprek aan te gaan en open te staan voor oplossingen.

Graag besluit ik deze mededeling aan u met het uitspreken van mijn waardering voor de moskeeën en andere maatschappelijke partners waarmee wij samen werken aan een veilige en leefbare gemeente.

Met vriendelijke groet,

Niek Meijer

Burgemeester Huizen